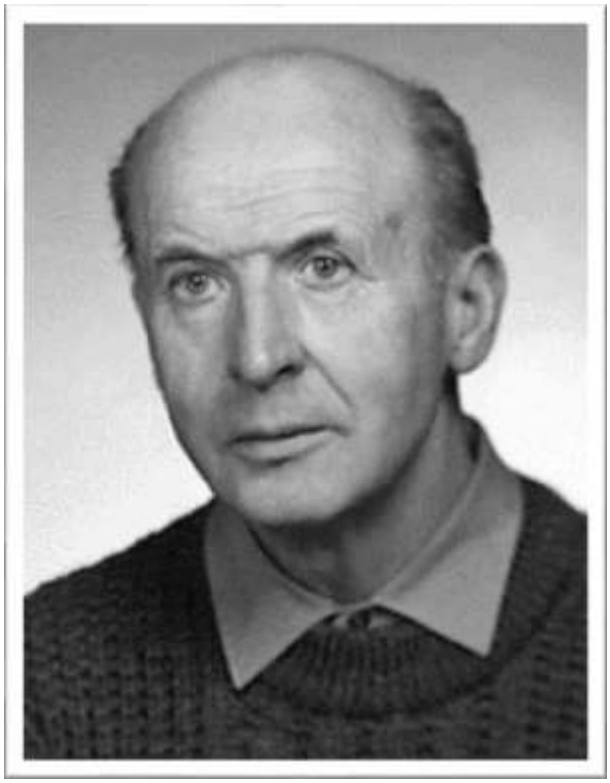

MIKULÁŠ KASARDA

Personálna bibliografia

ZEMPLÍNSKA KNIŽNICA GORAZDA ZVONICKÉHO V MICHALOVCIACH

MIKULÁŠ KASARDA

Personálna bibliografia

ZEMPLÍNSKA KNIŽNICA GORAZDA ZVONICKÉHO V MICHALOVCIACH
2025

MIKULÁŠ KASARDA

Personálna bibliografia

Zostavila:	Mgr. Lucia Labačová
Tlač:	Janka Váradyová
Rok vydania:	2025
Vydavateľ:	Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického v Michalovciach

ISBN 978-80-975092-2-4

ÚVOD

Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického v Michalovciach, kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, plní funkciu mestskej a zároveň aj regionálnej knižnice. Preto sa zameriava na zhromažďovanie, spracovanie a sprístupňovanie informácií o osobnostiach, ktoré sú úzko späté s michalovským a sobraneckým regiónom.

Jednou z významných osobností, ktoré s hrdosťou prislúchajú tomuto regiónu, je Mikuláš Kasarda. Tento básnik, pedagóg, prekladateľ a rozhlasový redaktor zanechal nezmazateľnú stopu. Pri príležitosti jeho nedožitých stých narodenín vydávame túto personálnu bibliografiu.

Táto personálna bibliografia dokumentuje život a dielo Mikuláša Kasardu. Obsahuje 166 záznamov, rozdelených na knihy, články, editorskú činnosť, preklady článkov, preklady kníh a publikácie napísané o autorovi. Záznamy sú usporiadané chronologicky podľa dátumu vydania, čo umožňuje sledovať vývoj jeho tvorby. Okrem bibliografických údajov obsahuje vybrané úryvky z autorovej poézie, ohlasy a spomienky na autorovu tvorbu, doplnené o obrazovú prílohu.

Cieľom tejto publikácie je prezentovať literárne bohatstvo nášho regiónu a pripomenúť odkaz jeho významných osobností.

OBSAH

O AUTOROVI 9
Mikuláš Kasarda 10
Tvorba a ocenenia 12
LITERÁRNE DIELA 17
Knihy 18
Editorská činnosť 20
Články 21
Preklady kníh 29
Preklady článkov 30
Napísali o autorovi 31
VÝBER Z TVORBY 37
Výber z poézie 38
V takýto čas... 38
Načúvanie 39
Zo životopisu 40
Nikdy ju neumlčíš 41
Zemplínske leto 1968 42
Valalská škola mravov stodola 44
OHLASY A SPOMIENKY 47
Ohlasy a spomienky na život a dielo Mikuláša Kasardu 48
OBRAZOVÁ PRÍLOHA 53
Knižné publikácie 54
Zoznam použitej literatúry 63

O AUTOROVI

„Východy slnca. Nemý majestát.
Z tunelov noci stúpať do úsvitu.
Len ísť a ísť. A nezastať.“

Predletie 1974

MIKULÁŠ KASARDA

básnik, pedagóg, prekladateľ a rozhlasový redaktor

* 26. 7. 1925 Sačurov
† 20. 7. 2013 Trebišov

Mikuláš Kasarda, slovenský básnik, prekladateľ, rozhlasový redaktor a dlhoročný pedagóg, bol významnou osobnosťou kultúrneho života Zemplína. Jeho literárny prínos spočíva najmä v citlivom spracovaní tém z každodenného života a v hľadaní humanity uprostred sociálnych premien povojnového obdobia na východnom Slovensku.

FORMOVANIE A ŠTUDENTSKÉ ROKY

Narodil sa 26. júla 1925 v Sačurove a pochádzal z roľníckej rodiny. Bol často nazývaný zemplínskym spisovateľom srdcom i dušou, pretože žil, tvoril a narodil sa v prostredí letných polí, ktoré sa stali jeho trvalou doménou v osobnom i literárnom živote. Sám o svojom narodení hovoril s pokorou a pripomínal, že bol siedmym dieťaťom v rodine. Z rodiny mal silné literárne väzby, pretože bol strýkom rozhlasového dramatika a spisovateľa Štefana Kasardu (1935 – 2006).

Ľudovú školu absolvoval Kasarda vo svojom rodisku. Následne pokračoval v meštianskej škole, pričom prvý ročník absolvoval vo Vranove nad Topľou a druhý ročník vychodil v blízkych Sečovciach. Na tieto roky si spomínal nielen vďaka dobrým učiteľom, ale aj vďaka poobedňajším filmovým predstaveniam, ktoré sa konali raz do týždňa. Po dvoch rokoch meštianky prestúpil do tretej triedy gymnázia. V rokoch druhej svetovej vojny študoval na Gymnáziu v Michalovciach a zmaturoval v roku 1945. Počas gymnaziálneho štúdia na neho veľmi výrazne zapôsobila osobnosť jeho profesora a literárneho kritika Alexandra Matušku a tiež činnosť v samovzdelávacom krúžku Jonáša Záborského. Študijné pomery v tom čase neboli jednoduché, keďže školský rok 1944 – 1945 sa začal až 1. marca 1945. Po maturite odišiel do Bratislavy, kde v rokoch 1945 – 1946 študoval na Pedagogickej akadémii.

V rokoch 1946 – 1950 pokračoval v štúdiu interne na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, kde študoval slovenčinu a filozofiu. Už počas účinkovania na meštianskej škole v Trebišove si popri práci

zapisoval prednášky z týchto odborov. So záľubou si spomínal na svojich spolužiakov, ktorými boli napríklad spisovateľ Vojtech Mihálik, básnik a prekladateľ Viliam Turčány (s ktorým dva roky býval na internáte), a vynikajúci lingvista Rudolf Krajčovič. Spolu navštevovali semináre, ktoré viedol Andrej Mráz. Druhú štátnu skúšku zložil v júni 1950.

PEDAGOGICKÉ POSLANIE

V rokoch 1946 – 1947 pracoval Kasarda ako učiteľ na Štátnej meštianskej škole v Trebišove. Od jesene 1950 do roku 1952 absolvoval dvojročnú vojenskú prezenčnú službu v Plzni. Po návrate do civilu pôsobil dva roky (1952 – 1954) ako redaktor literárno-dramatickej redakcie Československého rozhlasu v Košiciach. Jeho hlavným poslaním sa však stala pedagogická práca. V roku 1954 prijal ponuku stredoškolského profesora na Strednej všeobecnovzdelávacej škole (dnešné Gymnázium) v Sečovciach, kde pôsobil do roku 1969. Počas tohto obdobia si v rokoch 1960 – 1964 externe rozširoval aprobáciu o nemecký jazyk a literatúru na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove. V roku 1969 na vlastnú žiadosť prestúpil na Gymnázium v Michalovciach, kde vyučoval až do svojho odchodu do dôchodku v roku 1988. Aj po odchode do dôchodku pokračoval v pedagogickej praxi. Učil ešte na Základnej škole v Rakovci a následne opäť na Gymnáziu v Sečovciach. Bývalá kolegyňa Oľga Ščerbová zdôraznila, že bol veľmi skromný človek s ľudským prístupom ku kolegom i študentom, ktorý všetko riešil s humorom.

Mikuláš Kasarda zomrel 19. júla 2013. Svojím neochvejným morálnym presvedčením, pokornou službou poézii a dlhoročným pedagogickým pôsobením zanechal trvalý vplyv na kultúrny a duchovný život celého zemplínskeho regiónu, kde zostáva symbolom spojenia lásky k rodnej zemi a literárnej služby.

TVORBA A OCENENIA

Literárne dielo Mikuláša Kasardu tvorí predovšetkým poézia, ktorá predstavuje jeho jadro. Rozsah jeho autorskej činnosti však obohacovala aj prekladateľská a editorská činnosť a publikovanie literárno-kritických a publicistických článkov.

Vo svojej tvorbe, ale aj v živote sa riadil hlbokou kresťanskou vierou v hodnotu a zmysel nezištnej služby. Veril, že slúžiť ostatným je jediný zmysel a spôsob, ako preciťovať radosť zo života. Často zdôrazňoval, že skutočné precítenie krásy poézie a prírody vyžaduje čistotu srdca. Vysvetľoval to tým, že len tak sa môže príroda k človeku prihovoriť, kým vina spôsobuje jej zdanlivé odvrhnutie. Sám seba nachádzal v poézii Jána Kostru, Pavla Horova, Vojtecha Mihálika a Laca Novomeského. Vo svojich básňach vyjadril lásku k životu, k poézii a k rodnému zemplínskemu kraju.

BÁSNICKÁ TVORBA

Prvé skúsenosti s básnením získal Mikuláš Kasarda už počas gymnaziálnych štúdií, pričom ako sextán vyhral v roku 1943 prvú cenu v súťaži časopisu *Nový rod*.

Jeho debut *Širokými ulicami* (1953) vyšiel na podnet Pavla Horova. V zbierke sa predstavil ako lyrik jemných náladových kresieb a spomienok na detstvo.

Zbierka *Kohútí spev* (1958) bola ocenená v súbehu Literárneho fondu. Obsahovala verše, ktoré reflektovali roky totality a vyjadrovali postoj nesúhlasu s prázdnymi frázami. Názov *Kohútí spev* si autor zvolil, pretože kohúta vnímal ako symbol rána a nádeje. Zbierka zároveň obsahuje cyklus *Pri Ostravici*, ktorý približuje české literárne pamiatky.

Zbierka *Pre teba* (1963) oslovuje clivou krásou v menlivých podobách zemplínskej nížiny. Výber *Predletie* (1974) obsahuje cykly *Minúta po vojne*, *Jašterička na kameni* a *Prvý deň slnovratu*.

V zbierke *Krajinské dažde* (1982) zobrazuje nížinu v atmosfére dlhotrvajúcich dažďov, pričom autor vyjadruje ťaživú atmosféru prostredia. Posolstvom básne *Ráno na Petra Pavla* je myšlienka, že každý deň je dar.

Cesta búrkou (1985) obsahuje sociálne básne. V zbierke *Zápočet* (1990) vyjadril svoj vzťah k učiteľskému povolaniu a spoločenským problémom. V cykle *Zostupovanie do údolia* sa vyrovnáva s obdobím totality, pričom opisuje ťažkosti pri hľadaní slobody prejavu.

Zbierka *Podvečerné poľné cesty* (1995) bola výberom pri príležitosti jeho 70. narodenín. Pre deti vydal básnickú zbierku *Lopta na oblohe* (1962), ktorá čerpala zo života v škole.

Kasarda sa venoval prekladateľskej činnosti, najmä z klasickej nemeckej poézie (F. Schiller, J. W. Goethe), maďarskej (E. Ady) a českej poézie (J. Neruda). K prekladom zo Schillera sa dostal na základe objednávky vydavateľstva Tatran. Spolupracoval tiež na vydaní spevníka *Duchovné piesne. Spevník pre gréckokatolíkov* (1999). Medzi ďalšie knižné výbery z jeho diela patria: *Nížinný spev* (1985; kritický výber), *Cesta lúkami* (1985; autorský výber), a *Život pokorný a prostý. Nad výberom básní* (2006). Jeho verše majú aj hudobnú podobu vďaka Ing. Antonovi Briňarskému. Pieseň *Maturity* (1993) hovorí o nenávratnosti času. Báseň *Spomienka na leto* bola zhudobnená pre príležitosť Chalupkovho Brezna (1995), kde sa s ňou Ing. Anton Briňarský umiestnil v zlatom pásme. O Kasardovi tiež vznikol dokumentárny film s názvom *Podvečerné poľné cesty alebo Mikuláš Kasarda - básnik nehy a nostalgických nepokojov* (2003). Kasarda je tiež autorom textu hymny sečovského gymnázia.

OCENENIA

Hoci Mikuláš Kasarda celý život pestoval pokoru a pracoval v ústraní, jeho prínos bol neskôr oficiálne ocenený. V roku 2011 získal prestížnu cenu Fra Angelica za celoživotný prínos kresťanských hodnôt do umenia. V tom istom roku mu bola primátorom Sečoviec udelená aj Cena Pro Nobis za celoživotný prínos pre mesto. V roku 2012 prevzal Mikuláš Kasarda Cenu Košického samosprávneho kraja ako ocenenie za svoje celoživotné pôsobenie a významný prínos v slovenskej poetickej tvorbe.

POÉZIA

1953 Širokými ulicami

1958 Kohútí spev

1962 Lopta na oblohe

1963 Pre teba

1974 Predletie

1982 Krajinské dažde

1985 Cesta búrkou

1985 Cesta lúkami

1985 Nížinný spev

1990 Zápočet

1995 Podvečerné poľné cesty

2006 Život pokorný a prostý

EDITORSKÁ ČINNOSŤ

1982 Čečehovské humná

1999 Duchovné piesne : spevník pre gréckokatolíkov

OCENENIA

2011 Fra Andelica za slovesné umenie

2011 Pro Nobis za celoživotný prínos pre mesto Sečovce

2012 Cena Košického samosprávneho kraja za celoživotné pôsobenie v slovenskej poetickej tvorbe

LITERÁRNE DIELA

„Po cestách bez mena k nám prichádzali bratia
a dnes tu majú svoje námestia a chrámy.
Len Slovom Božím boli vyzbrojení.
Patróny Európy. Postojte chvíľku s nami.
Na naše polia, krásne moravy
zrná ste siali, slovo, ktoré lieči.“

Podvečerné poľné cesty 1999

KNIHY

1953

1. KASARDA, Mikuláš. *Širokými ulicami*. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1953.

1958

2. KASARDA, Mikuláš. *Kohútí spev*. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1958.

1962

3. KASARDA, Mikuláš. *Lopta na oblohe*. Ilustroval Lumír ŠEVČÍK. Bratislava: Mladé letá, 1962.

1963

4. KASARDA, Mikuláš. *Pre teba*. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1963.

1974

5. KASARDA, Mikuláš. *Predletie*. Košice: Východoslovenské vydavateľstvo, 1974.

1982

6. KASARDA, Mikuláš. *Krajinské dažde*. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1982.

1985

7. KASARDA, Mikuláš. *Cesta lúkami*. Ilustrovala Terézia BREZÁNY-KRUŽLICOVÁ. Košice: Východoslovenské vydavateľstvo, 1985.

8. KASARDA, Mikuláš. *Nížinný spev*. Výber zostavil Pavol PLUTKO; ilustrovala Ingrid ZÁMEČNÍKOVÁ. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1985.

1990

9. KASARDA, Mikuláš. *Zápočet*. Martin: Osveta, 1990. ISBN 80-217-0095-5.

1995

10. KASARDA, Mikuláš. *Podvečerné poľné cesty*. Sečovce: Pergamen, 1995. ISBN 80-967372-2-8.

2006

11. KASARDA, Mikuláš. *Život pokorný a prostý*. Zostavil Ernest SIROCHMAN ; ilustroval Július KRÁĽ. Košice: Byzant, 2006. ISBN 80-85581-39-6.

EDITORSKÁ ČINNOSŤ

1999

12. PADO, Juraj. *Čečehovské humná*. Zostavil a doslov napísal Mikuláš KASARDA. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1982.

13. *Duchovné piesne: spevník pre gréckokatolíkov*. Zostavil Mikuláš KASARDA. Prešov: Petra, 1999. ISBN 80-968240-4-X.

ČLÁNKY

1948

14. KASARDA, Mikuláš. V takýto čas. *Slovenské pohľady*. 1948, roč. 64, č. 6, s. 361.

1949

15. KASARDA, Mikuláš. Ako snehy. *Slovenské pohľady*. 1949, roč. 65, č. 4-5, s. 252-254.

1952

16. KASARDA, Mikuláš. December. *Slovenské pohľady*. 1952, roč. 68, č. 12, s. 892-893.

17. KASARDA, Mikuláš. Júlové poludnie. *Slovenské pohľady*. 1952, roč. 68, č. 12, s. 889-890.

18. KASARDA, Mikuláš. Nádražie. *Slovenské pohľady*. 1952, roč. 68, č. 12, s. 891-892.

19. KASARDA, Mikuláš. Stôl pre kyticu ruží... *Slovenské pohľady*. 1952, roč. 68, č. 12, s. 890-891.

20. KASARDA, Mikuláš. Širokými ulicami. *Slovenské pohľady*. 1952, roč. 68, č. 7-8, s. 532-533.

1953

21. KASARDA, Mikuláš. Družstevníčky pri rieke. *Slovenské pohľady*. 1953, roč. 69, č. 4, s. 313-314.

22. KASARDA, Mikuláš. Padlým krasnoarmejcom; Prerazenie; Momenty z tunela; Čakajúca. *Slovenské pohľady*. 1953, roč. 69, č. 7-8, s. 594-597.

1954

23. KASARDA, Mikuláš. Dukla. *Slovenské pohľady*. 1954, roč. 70, č. 10, s. 969.

1960

24. KASARDA, Mikuláš. Namiesto spomienky. *Slovenské pohľady*. 1960, roč. 76, č. 3, s. 279.

25. KASARDA, Mikuláš. Sedliacke mesto. *Slovenské pohľady*. 1960, roč. 76, č. 3, s. 279.

26. KASARDA, Mikuláš. Slepec v električke. *Slovenské pohľady*. 1960, roč. 76, č. 3, s. 281.

27. KASARDA, Mikuláš. Ťažká noc. *Slovenské pohľady*. 1960, roč. 76, č. 3, s. 280.

1964

28. KASARDA, Mikuláš. Dereva. *Duklja: literaturno-chudožnij ta hromads'ko-polityčnyj al'manach*. 1964, roč. 12, č. 2, s. 21.

1970

29. KASARDA, Mikuláš. Smery a spisovatelia: poznámka k novým učebniciam literatúry. *Slovenský jazyk a literatúra v škole: časopis pre otázky jazyka a literatúry*. 1970, roč. 17, č. 4, s. 125-126.

1973

30. KASARDA, Mikuláš. Básne. *Slovenské pohľady*. 1973, roč. 89, č. 7, s. 100-101.

31. KASARDA, Mikuláš. Estetický vzťah. *Slovenský jazyk a literatúra v škole: časopis pre otázky jazyka a literatúry*. 1973, roč. 20, č. 4, s. 121-122.

1974

32. KASARDA, Mikuláš. August. *Slovenské pohľady*. 1974, roč. 90, č. 8, s. 31.

33. KASARDA, Mikuláš. Azda. *Slovenské pohľady*. 1974, roč. 90, č. 9, s. 20.

34. KASARDA, Mikuláš. Krajinské dažde. *Slovenské pohľady*. 1974, roč. 90, č. 9, s. 19.

35. KASARDA, Mikuláš. Niekoľko poznámok o štýle Štefana Krčméryho. *Kultúra slova: vedecko-popularizačný časopis pre jazykovú kultúru a terminológiu*. 1974, roč. 8, č. 1, s. 22-25.

1978

36. KASARDA, Mikuláš. Ešte nie. *Romboid*. 1978, roč. 13, č. 7, s. 41-42.

37. KASARDA, Mikuláš. Ráno na Petra Pavla. *Romboid*. 1978, roč. 13, č. 7, s. 39-40.

1979

38. KASARDA, Mikuláš. Dukla. *Pionier*. 1979, roč. 10, č. 2, s. 3.

1980

39. KASARDA, Mikuláš. Maturity. *Slovenské pohľady*. 1980, roč. 96, č. 7, s. 45-46.

40. KASARDA, Mikuláš. Profesor odchádza. *Nedeľná Pravda*. 1980, roč. 13, č. 48, s. 13.

41. KASARDA, Mikuláš. Už sa ti slovom ... *Slovenské pohľady*. 1980, roč. 96, č. 7, s. 45.

42. KASARDA, Mikuláš. V jaskyni. *Slovenské pohľady*. 1980, roč. 96, č. 7, s. 46.

1981

43. KASARDA, Mikuláš. December. *Východoslovenské noviny*. 1981, roč. 30, č. 303. (Príloha Východoslovenských novín, č. 51), s. 1.

44. KASARDA, Mikuláš. Z lyriky. *Nedeľná Pravda*. 1981, roč. 14, č. 37, s. 12.

1982

45. KASARDA, Mikuláš. Bremená nevláč ... *Slovenské pohľady*. 1982, roč. 98, č. 7, s. 7.

46. KASARDA, Mikuláš. Moje a tvoje áno. *Bratislava*. 1982, roč. 9, č. 3, s. 56.

47. KASARDA, Mikuláš. Óda len na poslednú a prvú? *Slovenské pohľady*. 1982, roč. 98, č. 7, s. 7-8.

48. KASARDA, Mikuláš. Redaktor si na ... *Slovenské pohľady*. 1982, roč. 98, č. 7, s. 6.

49. KASARDA, Mikuláš. V tvojom rodisku. *Slovenské pohľady*. 1982, roč. 98, č. 7, s. 8.

50. KASARDA, Mikuláš. Znelka pre Marušku. *Pravda*. 1982, roč. 63, č. 210, s. 5.

51. KASARDA, Mikuláš. Zo surovej klímy. *Slovenské pohľady*. 1982, roč. 98, č. 7, s. 9.

1983

52. KASARDA, Mikuláš. A v sparnách. *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 11, s. 4.

53. KASARDA, Mikuláš. Dnes... *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 11, s. 5.

54. KASARDA, Mikuláš. Doteraz... *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 11, s. 4.

55. KASARDA, Mikuláš. Hrádze. *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 6, s. 11.

56. KASARDA, Mikuláš. Nehorká balada o buste večného študenta P.H. pred gymnáziom v Michalovciach. *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 11, s. 3.

57. KASARDA, Mikuláš. Petöfiho žena. *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 11, s. 6.

58. KASARDA, Mikuláš. Zas píšu v novinách. *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 11, s. 5.

1984

59. KASARDA, Mikuláš. Odhaľovanie busty P.H. *Romboid*. 1984, roč. 19, č. 3, s. 68.

60. KASARDA, Mikuláš. Platonické lásky. *Romboid*. 1984, roč. 19, č. 3, s. 66-67.

1985

61. KASARDA, Mikuláš. Kam? *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 7, s. 10-11.

62. KASARDA, Mikuláš. Krajinské dažde. *Východoslovenské noviny*. 1985, roč. 34, č. 174 (Príloha Magazín VN, č. 30), s. 5.

63. KASARDA, Mikuláš. Krotenie. *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 7, s. 9.

64. KASARDA, Mikuláš. Marhuľa v skorom apríli. *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 7, s. 8.

65. KASARDA, Mikuláš. Návšteva. *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 7, s. 8-9.

66. KASARDA, Mikuláš. Päť minút jednou novou ulicou. *Východoslovenské noviny*. 1985, roč. 34, č. 21 (Príloha Magazín VN, č. 4), s. 4.

67. KASARDA, Mikuláš. Píš na čisto... *Nové slovo*. 1985, roč. 27, č. 31 (Príloha Nedeľa č. 31), s. 1.

68. KASARDA, Mikuláš. Ranné autobusy. *Východoslovenské noviny*. 1985, roč. 34, č. 186 (Príloha Magazín VN, č. 32), s. 1.

69. KASARDA, Mikuláš. Už iba bolesť. *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 7, s. 9-10.

70. KASARDA, Mikuláš. Vianočná. *Východoslovenské noviny*. 1985, roč. 34, č. 300 (Príloha Magazín VN, č. 51), s. 1.

71. KASARDA, Mikuláš. Zacnelo sa mi. *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 7, s. 10.

1986

72. KASARDA, Mikuláš. August. *Východoslovenské noviny*. 1986, roč. 35, č. 179.

73. KASARDA, Mikuláš. Čajky na Vltave. *Slovenské pohľady*. 1986, roč. 102, č. 11, s. 8.

74. KASARDA, Mikuláš. Deň pred víkendom. *Slovenské pohľady*. 1986, roč. 102, č. 11, s. 11.

75. KASARDA, Mikuláš. Dukla. *Východoslovenské noviny*. 1986, roč. 35, č. 233.

76. KASARDA, Mikuláš. Marhuľa v skorom apríli. *Nové slovo*. 1986, roč. 28, č. 13 (Príloha Nedeľa, č. 13), s. 1.

77. KASARDA, Mikuláš. Na prahu zím. *Východoslovenské noviny*. 1986, roč. 35, č. 32 (Príloha Magazín VN, č. 6), s. 1.

78. KASARDA, Mikuláš. Nápisy na pomníky. Minúta po vojne. *Hlas ľudu*. 1986, roč. 32, č. 106, s. 6.

79. KASARDA, Mikuláš. Nedeľná cesta. *Slovenské pohľady*. 1986, roč. 102, č. 11, s. 9.

80. KASARDA, Mikuláš. Pražský motív. *Slovenské pohľady*. 1986, roč. 102, č. 11, s. 8-9.

81. KASARDA, Mikuláš. Pre teba. *Roľnícke noviny*. 1986, roč. 16, č. 155, s. 8.

82. KASARDA, Mikuláš. Rudolf Fabry v nadreálnej krajine. *Slovenské pohľady*. 1986, roč. 102, č. 11, s. 10.

83. KASARDA, Mikuláš. Už iba sedieť? ... *Slovenské pohľady*. 1986, roč. 102, č. 11, s. 11.

84. KASARDA, Mikuláš. Už sa ti slovom sotva podarí... *Východoslovenské noviny*. 1986, roč. 35, č. 113, s. 45.

1987

85. KASARDA, Mikuláš. Muzika podjesene. *Východoslovenské noviny*. 1987, roč. 36, č. 195, s. 35.

86. KASARDA, Mikuláš et al. Zaslúžia si úctu: literárne pásmo k výročiu Dňa Československej ľudovej armády. *Pionier*. 1987, roč. 18, č. 1, s. 10-11.

1988

87. KASARDA, Mikuláš. I deň takyj pryjšov. *Duklja*. 1988, roč. 36, č. 1, s. 31-32.

88. KASARDA, Mikuláš. Krajiny. *Východoslovenské noviny*. 1988, roč. 37, č. 165.

89. KASARDA, Mikuláš; ČOBEJ, Alojz; ŠTEFÁNIK, Pavol; LAJČIAK, Milan a HLBINA, Pavol G. Vďaka a obdiv. *Pionier*. 1988, roč. 19, č. 1, s. 10-11.

1989

90. KASARDA, Mikuláš. Delfín a piráti. *Slniečko*. 1989, roč. 43, č. 9, s. 8.

91. KASARDA, Mikuláš. Dotyky. *Literárny týždenník*. 1989, roč. 2, č. 19, s. 7.

92. KASARDA, Mikuláš a BRESTENSKÁ, Elena. Dunajská pošta. *Zornička*. 1989, roč. 41, č. 24, s. 6.

93. KASARDA, Mikuláš. Molové sólo pre Vladimíra Menšíka. *Romboid*. 1989, roč. 24, č. 11, s. 35.

94. KASARDA, Mikuláš. Nedeľa neveriaceho Tomáša. *Romboid*. 1989, roč. 24, č. 11, s. 35-36.

95. KASARDA, Mikuláš. Otava. *Východoslovenské noviny*. 1989, roč. 37, č. 206.

96. KASARDA, Mikuláš. Samota. *Východoslovenské noviny*. 1989, roč. 38, č. 29.

97. KASARDA, Mikuláš. Sonet na prahu prázdnin. *Východoslovenské noviny*. 1989, roč. 38, č. 152.

98. KASARDA, Mikuláš. Vynášanie klincov. *Romboid*. 1989, roč. 24, č. 11, s. 37.

99. KASARDA, Mikuláš. Zo zápisníka Zola Zápasníka. *Slniečko*. 1989, roč. 43, č. 9, s. 20.

1990

100. KASARDA, Mikuláš. Malá modlitba za sudcov. *Nové knihy*. 1990, č. 21, s. 1.

101. KASARDA, Mikuláš. Pešia zóna. *Katolícke noviny*. 1990, roč. 141, č. 25, s. 6.

102. KASARDA, Mikuláš. Písomné maturitné skúšky. *Katolícke noviny*. 1990, roč. 141, č. 23, s. 6.

103. KASARDA, Mikuláš. Vrabce a diaľky. *Nová cesta*. 1990, roč. 12, č. 9, s. 14.

1991

104. KASARDA, Mikuláš. Hanba, Radosť a Svätica... *Kultúrny život*. 1991, roč. 25, č. 6, s. 9.

1992

105. KASARDA, Mikuláš. Námestie solúnskych bratov. *Národná obroda*. 1992, roč. 3, č. 210, s. 7.

2002

106. KASARDA, Mikuláš. ThDr. Ján Murín. *Slovo: časopis gréckokatolíckej cirkvi*. 2002, roč. 34, č. 6, s. 15. ISSN 1335-7492.

PREKLADY KNÍH

1959

107. *Víno milencov: antológia svetovej ľúbostnej poézie do konca XIX. storočia.* Zostavil Ivan KUPEC, preložil Mikuláš KASARDA et al. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1959.

1960

108. NERUDA, Jan. *Básne: výber z diela v troch zväzkoch.* Zv. 3. Preložili Ján SMREK, Viliam TURČÁNY, Mikuláš KASARDA, František ANDRAŠČÍK. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1960.

109. SCHILLER, Friedrich. *Poézia života.* Z nemeckého originálu preložil Mikuláš KASARDA a Juraj PADO ; doslov napísal Karol ROSENBAUM. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1960.

1970

110. KNITTEL, John. *Via Mala.* Z nemeckého originálu preložil Milan ŽUFFA ; doslov napísal Jozef PUTERÁK ; verše zo Schillerovho Zvona preložili Mikuláš KASARDA a Juraj PADO ; ilustroval Milan LALUHA. 1. vyd. Bratislava: Smena, 1970.

1972

111. KNITTEL, John. *Via Mala.* Z nemeckého originálu preložil Milan ŽUFFA ; doslov napísal Jozef PUTERÁK ; verše zo Schillerovho Zvona preložili Mikuláš KASARDA a Juraj PADO ; ilustroval Milan LALUHA. 2. vyd. Bratislava: Smena, 1972.

PREKLADY ČLÁNKOV

1958

112. SCHILLER, Friedrich. Jazdecká pieseň. Preložili Mikuláš KASARDA a Jozef PETROVIČ. *Slovenské pohľady*. 1958, roč. 74, č. 6, s. 621-622.

113. SCHILLER, Friedrich. Kolumbus. Preložili Mikuláš KASARDA a Jozef PETROVIČ. *Slovenské pohľady*. 1958, roč. 74, č. 6, s. 623.

114. SCHILLER, Friedrich. Míne. Preložili Mikuláš KASARDA a Jozef PETROVIČ. *Slovenské pohľady*. 1958, roč. 74, č. 6, s. 620-621.

115. SCHILLER, Friedrich. Polykratov prsteň. Preložili Mikuláš KASARDA a Jozef PETROVIČ. *Slovenské pohľady*. 1958, roč. 74, č. 6, s. 623-626.

116. SCHILLER, Friedrich. Záruka. Preložili Mikuláš KASARDA a Jozef PETROVIČ. *Slovenské pohľady*. 1958, roč. 74, č. 6, s. 626-630.

1959

117. SCHILLER, Friedrich. Ibykove žeriavy. Preložil Mikuláš KASARDA. *Slovenské pohľady*. 1959, roč. 75, č. 11, s. 1096-1100.

118. SCHILLER, Friedrich. Nástup nového storočia. Preložil Mikuláš KASARDA. *Slovenské pohľady*. 1959, roč. 75, č. 11, s. 1093-1094.

119. SCHILLER, Friedrich. Pevcova rozlúčka. Preložil Mikuláš KASARDA. *Slovenské pohľady*. 1959, roč. 75, č. 11, s. 1095.

NAPÍSALI O AUTOROVI

1954

120. MIHÁLIK, Vojtech. Mikuláš Kasarda: Širokými ulicami. *Slovenské pohľady*. 1954, roč. 70, č. 5, s. 503-505.

1959

121. DRUG, Štefan. Mikuláš Kasarda: Kohútí spev. *Slovenské pohľady*. 1959, roč. 75, č. 1, s. 119-120.

1970

122. SIROCHMAN, Ernest. *Mikuláš Kasarda: Portrét básnika*. Ilustroval Vojtech OZMITZ. Michalovce: Okresná knižnica, 1970.

1980

123. HUJÍK, Viktor. Pozdrav poetovi. *Východoslovenské noviny*. 1980, roč. 29, č. 178, s. 4.

1982

124. HUJÍK, Viktor. Básne ako chlieb. *Roľnícke noviny*. 1982, roč. 37, č. 203, s. 8.

125. Opýtali sme sa... *Večerník*. 1982, roč. 27, č. 176, s. 5.

126. Variácie lyriky. *Nové knihy*. 1982, č. 40, s. 6.

1983

127. ZAMBOR, Ján. Dobré zrno poézie: Nad novou zbierkou Mikuláša Kasardu. *Východoslovenské noviny*. 1983, roč. 32, č. 21, s. 4.

128. MIKULA, Valér. Mikuláš Kasarda: Krajinské dažde. *Romboid*. 1983, roč. 18, č. 2, s. 93.

129. VAŠKO, Imrich. Mikuláš Kasarda: Krajinské dažde. *Slovenské pohľady*. 1983, roč. 99, č. 4, s. 137-138.

130. ČÚZY, Ladislav. Poézia stagnácie. *Romboid*. 1983, roč. 18, č. 10, s. 84-86.

131. KASARDA, Mikuláš. Sonet z údolia dlhých letných dažďov. *Východoslovenské noviny*. 1983, roč. 32, č. 71 (Príloha VN, č. 12), s. 9.

1985

132. Ale vždy pred Tebou je leto. *Televízia*. 1985, roč. 20, č. 28, s. 19.

133. HUJÍK, Viktor. Básnik ľudskej hĺbky. *Roľnícke noviny*. 1985, roč. 40, č. 228, s. 8.

134. PLINTOVIČ, Ivan. Básnik východoslovenskej nížiny: výber z básnickej tvorby jubilanta M. Kasardu. *Nové slovo*. 1985, roč. 27, č. 41 (Príloha Nedeľa) s. 7.

135. KRASNOVSKÝ, Blažej. Básnik životnej prostoty: Nad výberom z poézie Mikuláša Kasardu. *Večer*. 1985, roč. 17, č. 144, s. 3. ISSN 0231-7303.

136. KRIŽKA, Teodor. Cesta lúkami. *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 11, s. 132-134.

137. Dotyky s poéziou: Básnik medzi študentmi. *Večer*. 1985, roč. 17, č. 184, s. 3.

138. CHILOVÁ, Kamila. Každé ráno je darom: Náš hosť Mikuláš Kasarda, básnik. *Východoslovenské noviny*. 1985, roč. 34, č. 174 (Príloha Magazín VN, č. 30), s. 5.

139. CHUDA, Michal. Leto Mikuláša Kasardu. *Východ*. 1985, roč. 101, č. 7, s. 123-128.

140. *Mikuláš Kasarda: Básnik životnej prostoty a aktívneho postoja : zborník kritických ohlasov*. Zostavil Ernest SIROCHMAN. Michalovce: Okresná knižnica - Gymnázium Pavla Horova, 1985.

141. KRIŽKA, Teodor. Mikuláš Kasarda: Nížinný spev. *Slovenské pohľady*. 1985, roč. 101, č. 11, s. 132-134.

142. KOLIVOŠKOVÁ, Elena. Mikuláš Kasarda: poznávame východoslovenských autorov. *Knihovník*. 1985, č. 2, s. 26-27.

143. HUJÍK, Viktor. Poézia pravdy a nádeje. *Roľnícke noviny*. 1985, roč. 40, č. 215, s. 5.

144. HUJÍK, Viktor. Pôsobivý poetický portrét. *Ľud*. 1985, roč. 38, č. 171, s. 5.

145. Prierez tvorbou. *Nové knihy*. 1985, č. 35, s. 1.

146. PLUTKO, Pavol; ZAMBOR, Ján a CHUDA, Michal. Slovo o básnikovi. *Východoslovenské noviny*. 1985, roč. 34, č. 174 (Príloha Magazín VN, č. 30), s. 5.

147. KRASNOVSKÝ, Blažej. Sonet o pokore: Mikulášovi Kasardovi. *Východoslovenské noviny*. 1985, roč. 34, č. 174 (Príloha Magazín VN), č. 30, s. 5.

1990

148. Kto som?: Nad básnickou zbierkou Mikuláša Kasardu Zápočet. *Východ*. 1990, roč. 1, č. 105, s. 4.

149. HOSŤOVECKÁ, Nata. Nepodpísaný index. *Slovenské národné noviny*. 1990, č. 3, s. 10.

150. Skúšky času: Do vašej knižnej police. *Večer*. 1990, roč. 22, č. 113, s. 3.

151. KRASNOVSKÝ, Blažej. Zápočet za tvorbu v duchu evanjelia. *Katolícke noviny*. 1990, roč. 141, č. 23, s. 6.

152. KOŠKOVÁ, Hana. Životné meditácie a zastavenia: nad novou básnickou zbierkou Mikuláša Kasardu. *Smer*. 1990, roč. 42, č. 62, s. 4.

1995

153. CHILOVÁ, Kamila. Mikuláš Kasarda. *Slovenské národné noviny*. 1995, roč. 6 (10), č. 29, s. 4. ISSN 0862-8823.

2003

154. Kasarda, Mikuláš. *Bibiana*. 2003, roč. 10, č. 2-3, s. 105-106. ISSN 1335-7263.

2005

155. CHILOVÁ, Kamila. Básnik Zemplína: k osemdesiatinám Mikuláša Kasardu. *Slovensko*. 2005, roč. 27, č. 3-4, s. 36. ISSN 0231-7303.

156. CHILOVÁ, Kamila. Pozdrav básnikovi: k 80-ke Mikuláša Kasardu. *Slovenské národné noviny*. 2005, roč. 16 (20), č. 17, s. 6. ISSN 0862-8823.

2007

157. BAŠÁROVÁ, Dominika. Zázrak je aj kvet na pustom vresovisku: o poetických dotykoch Mikuláša Kasardu. *Slovo: časopis gréckokatolíckej cirkvi*. 2007, roč. 39, č. 15, s. 10-11. ISSN 1335-7492.

2008

158. SIROCHMAN, Ernest. *Kvet pre dušu*: *antológia duchovnej poézie*. Ilustrovala Ľudmila LAKOMÁ-KRAUSOVÁ. 1. vyd. Košice: Byzant, 2008. 224 s. ISBN 978-80-85581-485.

2010

159. HORNÁ, Anna a KORIBANIČOVÁ, Marcela. *Mikuláš Kasarda: výberová personálna bibliografia vydaná k životnému jubileu 85 rokov*. Michalovce: Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického, 2010. ISBN 978-80-970517-0-9.

160. HANULOVÁ, Anna. *Zemplínsky poet srdcom a dušou: Mikuláš Kasarda : významné životné jubileum, 85 rokov*. Trebišov: Zemplínska knižnica, 2010.

2011

161. SIROCHMAN, Ernest. *Bežci k výšinám krás: duchovné motívy z tvorbe Mikuláša Kasardu a Jozefa Tótha.* Michalovce: Spolok sv. Cyrila a Metoda, 2011. ISBN 978-80-85581-54-6.

162. SIROCHMAN, Ernest. *Nížinný dvojzáprah: o lyrických dimenziách Mikuláša Kasardu a Juraja Pada.* Michalovce: Spolok sv. Cyrila a Metoda, 2011. ISBN 978-80-85581-55-3.

2012

163. RUŽAN, Pavol. *Mikuláš Kasarda: Básnik Zemplína.* Trebišov: Zemplínska knižnica, 2012. ISBN 978-80-970954-6-8.

164. Poslanci rozhodli o Cenách KSK. *Korzár: denník Košického kraja.* 2012, roč. 15, č. 261, s. 5. ISSN 1338-659X.

2013

165. LUKÁČOVÁ, Ingrid. Zomrel básnik Mikuláš Kasarda. *Slovenské pohľady.* 2013, roč. IV.+129, č. 10, s. 136-137.

2014

166. HANULOVÁ, Anna. *Spomienka na sečovského barda Mikuláša Kasardu: biografia a výberová personálna bibliografia.* Trebišov: Zemplínska knižnica, 2014. ISBN 978-80-89671-06-9.

VÝBER Z TVORBY

„Byť ako jabloň rozvetvená
a nežiadať si inú tému
Dať plod i jadro drevo tieň a
kolísku lúču slnečnému.“

Podvečerné poľné cesty 1999

VÝBER Z POÉZIE

V TAKÝTO ČAS...

V takýto čas, keď na júnových lúkach
sa sušia sená voňavé
a na ústa sa večerom spev núka
a belasejú hory v diaľave,

na voze ležíš. Myšlienky ti bežia.
Ustaté telo voz ti uspáva,
pod kolesami usína zem svieža
i vánok na trávach.

V takýto čas, keď ku valalu skrúca
sa poľná cesta v dúbravách,
na agátoch visí bieloskvúca
láskavá

koruna vonná. Na záhumní v rose
všetko si drieme čisté po údoliach,
len Topľa spomína na biele nohy bosé
družstevníčok, kráčajúcich z poľa.

To ich smiech nesú vlny mumlajúce,
na brodoch spenené.
To vyčitujú mne, prečo som im ušiel,
noci pod hviezdami na sene.

(Širokými ulicami 1953)

NAČÚVANIE

Deň únavný bol, plný
vysokého napätia.

Ale už doma som a zuní
včela letiaca do leta.
Už je tu okno, plávajú
v ňom riasy, konár so svojou prostou
zeleňou.

Dobre je srdcu. Vchádza do prístavu
anténou nervov.
Napájajú sa z koreňov.

Svet zasa priestranný je, ďaleký,
svet zasa nesmierny je.

A taký bude naveky.

Preto je plný šumivého snenia,
ako keď chlapec
hľadí do rieky.

Dobre je doma po tom napätí
dívať sa ticho na deti,
zabúdať slová raniace ťa,
počúvať v tichu

otáčanie sveta.

(Pre teba 1963)

ZO ŽIVOTOPISU

Ja malý básnik som.
Skromné sú moje verše na obrazy
jak plodmi skúpo obsypaný strom.
No cit v nich je, čo nezamrazí.

Nevídajú ma múry veľkomiest.
V mestečku malom ticho slúžim,
kde miesto dobrej chuti Práci časť
v jedálni zdravia pravoverní muži.

V činžiaku bývam, nemám vlastnej záhrady.
O vlastnom dome snívam, žena o kuriatkach,
ale mám poklad –jasní moje nálady –
dve deti krásne porodila matka.

V nedeľu chodíme si do kina,
a keď tak kráčam v lete po ulici,
na slnku skvie sa moja lysina.
Dobrú chyť, páni posmešníci!

Aj hania moje meno v novinách,
žene sa lesknú v očiach slzy.
Ľutuje ma. Snáď jediná.
Tam v hlbinách i mňa to mrzí.

Lež čo som ja a čo je svet?
Čo je tá bolesť proti tomu,
ak by mal v mojej vlasti znieť

zas rehot diablí, rachot hromu.

Preto ma klince strachu križujú,
keď zaspím v noci v čiernom filme snovom,
preto i roty mojich veršov pomašírujú
do boja so mnou za náš teplý domov.

Nepotrebujem na hrob mohyly
a verše moje slávu u publika.
Ak dali čo len kvapku posily
v tých časoch zlých, to stačí pre básnika.

(Kohútí spev 1958)

NIKDY JU NEUMLČÍŠ

Nikdy ju neumlčíš
tú túžbu za letom
hoc pomaly a isto
sa stávaš askétom

Už ani kocku cukru
nepúšťaš do čaju
Odriekaš kamarátom
keď k šenku volajú

Písanie v pozdnej noci
si dávno vyčiarkol
namiesto anapestov
beh proti infarktom

Trávnatým dvorom večer
jak chlapec nezbedný
behávaš hore-dolu
skrytý pred susedmi

Suchú niť neponechá
ich slina na nikom
a šťastne vyšteboce
že šibe básnikom

že unikajúc smrti
bežia jej v ústrety
lež ty si navyknutý
na také klebety

Nečuť tu štadióny
vzrušením streštené
Posledné kolo zvonia?
Ešte nie ešte nie

(Krajinské dažde 1982)

ZEMPLÍNSKE LETO 1968

Nedele na Zemplíne!
Ešte z detstva viem ich naspamäť.
Čisté rána, bocian na komíne,
chlapec v poliach, orosené dyne
a pri kravách môj vysnívaný svet.

Tam na medzi som prijal Boží dar,
keď zvony z veží vzlietli nad chotár.

Potom sme dlho nepočuli zvony.
Strieborný vietor nezaspieval do uší
a v smútku dní jak pod kopytom koní
nám trpkosť bubnovala po duši.

Nie, nielen telo mrie,
i duša schne a smúti,
lež tu je zas milostivé leto, leto pútí,
vytryskla tráva do kolien a popukali mrazy,
z gréckokatolíckych fár zas vychádzajú kňazi
a zvony zvonia, ako keď sa ťažká vojna skončila
a tváre mojich rodákov jak rosné klasy obilia.

Videl som zázrak:
starci omladli
a odomknutá radosť sadla na kobyly
a ľudia celkom cudzí sa tu pozdravili.

Ísť, Bože, ísť,
ísť bez prestania.
Volanie vtáčích krídel.

Prostý jak klas sa Ti dnes, Pane, klaniam,
že som to videl.

(Podvečerné poľné cesty 1999)

VALALSKÁ ŠKOLA MRAVOV STODOLA

A prišiel taký deň keď by si iba šiel
utekal uháňal i letel Nevieš za čím?
Nie nevieš určite si definovať cieľ
Len bežať sa ti chce i bosý po bodľačí

A prišiel taký deň Ešte ti detstvo zvoní
ale už dohára tulácky plamienok
a ty dnes vstupuješ do dobrodružnej zóny
kde sám si zodpovieš za každučký svoj krok

kde hniezda ochrániš pred zločineckou rukou
kde nie na vrývanie sa belie telo briez
kde broky nerania bociany nad chalupou
kde čistý zamáva ti na rozlúčku les

Chráň si ten plamienok ktorý sa volá vďaka
nech z neho vyteká len očistený prúd
veď ktosi tichučko na tvoje ruky čaká
a nesmie zatrpknúť Ani ty zabudnúť

Vlak detstva tratí sa A volá nový hvizd
Nastúp a netrhaj zástavy na onuce
Chráň si svoj preukaz Svoj prepúšťací list
Vlož si ho do vrecka
Tam vľavo
kde je srdce

(Zápočet 1990)

OHLASY A SPOMIENKY

„Narástol priestor na spomienky túžby a snívanie
Niet pre ne hranice
Láska ich privanie.“

Podvečerné poľné cesty 1999

OHLASY A SPOMIENKY NA ŽIVOT A DIELO MIKULÁŠA KASARDU

„Mikuláš Kasarda je z rodu tých majstrov pera, z ktorých diel vyžarujú myšlienky porozumenia, krásy, lásky, pokory a ľudskosti. Od prvých tvorivých pokusov až po verše z posledného obdobia je verný zemplínskej rovine, metamorfózam rodného kraja, ktorý sa stáva epicentrom jeho životnej i tvorivej aktivity. Verný obrane hodnôt a istôt, bez ktorých ľudský život by bol prázdny, pustý, bezzásadový a bezcieľny.

———

Verše Mikuláša Kasardu pôsobia sviežosťou a úprimnosťou. Cítiť v nich zrastenosť s rodným Zemplínom. Vsal do seba všetky jeho krásy a hodnoty. Povýšil ho do umeleckej roviny a vydal o ňom básnické svedectvo, svedectvo predvedčivé a uchvacujúce. Jeho poézia nabáda k aktívnemu humanizmu v medziľudských vzťahoch, učí nás úprimne sa tešiť z drobných darov života. Verše sú vybrúsené, obrazné, naplnené láskou k životu.

Mikuláš Kasarda, hlboko vnímavý a citový človek, básnik životnej prostoty, vie sa nadchnúť za čistotu a úprimnosť srdca.“

Ernest Sirochman

„Širšia verejnosť pozná Mikuláša Kasardu ako básnika i zanieteného pedagóga. Takmer 40 rokov rozdáva svoje bohaté vedomosti zo slovenského jazyka a literatúry, nemeckého a latinského jazyka.

———

Tvorivý oblúk u Kasardu začína na michalovskom gymnáziu, je podfarbený novými poetickými pohľadmi z rokov univerzitných štúdií v Bratislave i Prešove, aby sa znova vrátil k najvernejšej inšpirátorke – k žírnej, mámivej zemplínskej rovine a modrojasnej oblohe nad ňou. Opäť kotví v jeho alma mater, uprostred svojich žiakov, aby im v búrkach mladosti odkrýval šľachetnosť srdca, viedol k poznaniu odvekých zákonov statočného zápasu o pokrok a veľkosť ľudského ducha.

Narodil sa a takmer celý svoj život doteraz prežil na Zemplíne. Zrástol so svojím rodiskom i jeho pracovitým ľudom. A práve tu v rozvíjaní tých najlepších tradícií rodného Zemplína, ktorý zobrazuje tak pôsobivo vo svojej básnickej tvorbe najmä v letných mesiacoch, treba vidieť korene jeho básnickej sily, ale aj učiteľskej a ľudskej osobnosti. “

Michal Lopuch

„Poetický vid sveta v lyrickom geste básnika Mikuláša Kasardu je od prvých tvorivých pokusov až po verše z posledného obdobia modulovaný bohatým zopätím autora s vývinovými metamorfózami rodného zemplínskeho kraja, ktorý sa stáva epicentrom jeho životnej i tvorivej aktivity. Už v detstve i v čase mladíckeho dozrievania mu svojím sugestívnym citovým a sociálnym koloritom i skúsenosťou natrvalo učarila východoslovenská dedina, obdarúvajúca ho – spolu s rodinným prostredím – svojskou fantazijnou i predstavovanou kultúrou, jemnou senzibilitou, ľudskou i mravnou ušľachtilosťou. Cez hodnotové spektrum utvárané v čase ľudského i básnického zrenia počas gymnaziálnych štúdií v Michalovciach i na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde študoval odbor slovenčina-filozofia, ale aj neskôr, transponuje sa v jeho lyrickej projekcii svojsky a jedinečne videný a stvárnený obraz sveta i samotného básnika. “

Pavol Petrus

„Nazvali ho básnikom nehy a pokory, básnikom životnej prostoty, básnikom čistého, vrúcneho a váženého slova, lyrikom nerozlučne zrasteným s rodným Zemplínom a jeho ľudom, Pavlovi Horovovi básnicky najvýznamnejším zjavom staršej literárnej generácie východného Slovenska.“

Kamila Chillová

„Poézia Mikuláša Kasardu, toho doposiaľ málo objaveného, a predsa objaveného básnika je príkladom vzácnej vývinovej kontinuity, keď v autorovom diele výrazne do popredia vystupuje zhoda medzi osobne žitým, pretrpeným a napísaným, keď i tá najodosobnejšia báseň nesie pečať autobiografickosti. Možno povedať, že všade a na všetkom, o čom básnik píše, je osobne zúčastnený, že svet objektívnej reality, obkolesujúca ho jednota alebo disharmónia sveta, je zároveň súčasťou básnikovho intímna, z ktorého vystupuje krásne zašpinený smútkom ako dobrý hospodár vracajúci sa z poľa, na tvári ktorého znoj a mozole na rukách sú dôkazom tvrdej, dobrovoľnej sebazničujúcej práce.

O nejednej básni Mikuláša Kasardu sa dá smelo povedať, že je to skvost so všetkými jemu náležiacimi atribútmi.“

Teodor Križka

„Mikuláš Kasarda tvorí básne, ktorých motivickým východiskom a tematickým ťažiskom je východoslovenská krajina – nížina – rovina, Zemplín s Ondavou a Topľaou, s Vranovom a Michalovcami, s útulnými valalmi, rpírodou a ľuďmi, s farbami, tónmi a vôňami slnečných júnov i júlov, s jesennými dažďami a hanuárovými snehmi. Vo svojej poézii znovu a znovu si reminiscentno-reflexívne sprítomňuje detstvo, rodičov i súrodencov, spomína si na súmračné roky druhej svetovej vojny a na vzrušujúce dni Slovenského národného povstania, zaznamenáva sociálne zmeny-premeny v živote rodného kraja; napokon s pribúdajúcimi rokmi

stále častejšie zvažuje zmysel svojho bytia, zamýšľa sa nad krátkosťou, ale i nad krásou, neprestajným obnovovaním a pokračovaním života.“

Ivan Plintovič

„Z poznávajúcich znakov básnika Mikuláša Kasardu na prvom mieste treba spomenúť jeho priľnulosť ku kraju, v ktorom žije a ktorý umelecky zobrazuje. Už vo svojich prvých básňach sa autor vyznáva z horúcej lásky k miestam, kde Topľa plynie a na júnových poliach sa sušia sená voňavé, kde sa ku valalu skrúca poľná cesta na dúbravách, kde sa k básnikovým očiam teplo vinie ako Ondava. Kasarda je básnikom východoslovenskej (a osobitne zemplínskej) roviny; z nej čerpá všetku životnú a umeleckú silu. S týmto osudovým miestom jeho života je bezprostredne spojené všetko, čoho sa umelecky dotkne. Básnik toto miesto nemohol nikdy opustiť, i keď ho neraz lákali vidiny exotických diaľav; nemohol, lebo tu sú jeho júny a júly, plné slnka a tepla, tu je jeho nížina, poskytujúca ďaleký výhľad a široký rozhľad a dávajúca pocit slobody.“

Pavol Plutko

OBRAZOVÁ PRÍLOHA

„Aj tie vlaky jak myšlienky plynú.
V letných poliach tratí sa ich dym.
kým ja, vojak, strážim domovinu,
ony bežia z Prahy po Zemplín.“

Širokými ulicami 1953

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

Širokými ulicami (1953)

Kohútí spev (1958)

Lopta na oblohe (1962)

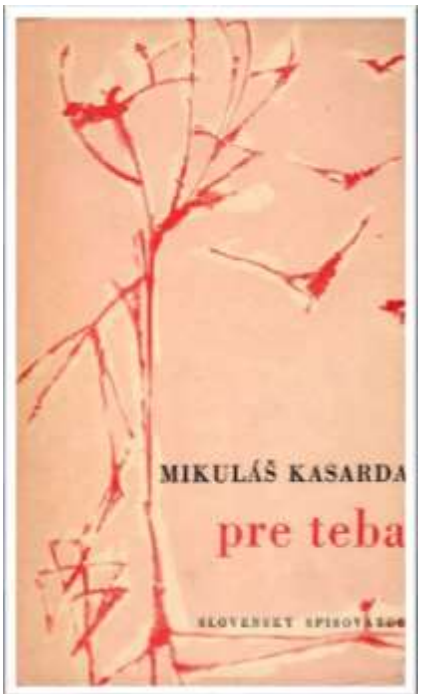

Pre teba (1963)

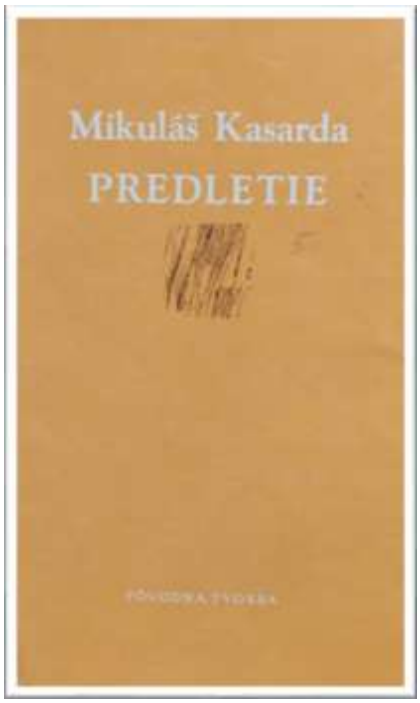

Predletie (1974)

Krajinské dažde (1982)

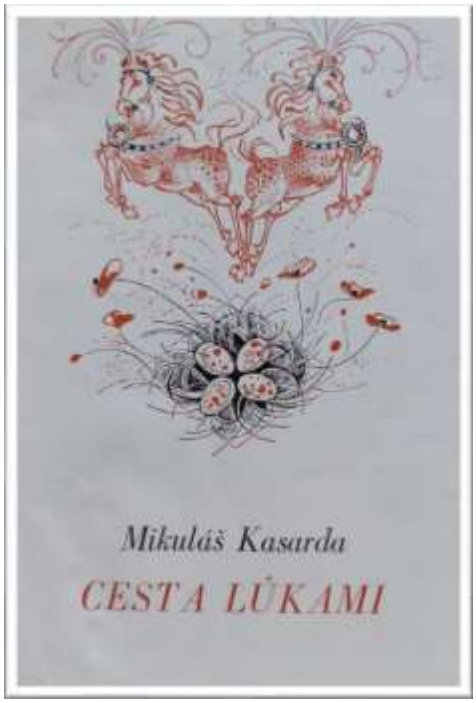

Cesta lúkami (1985)

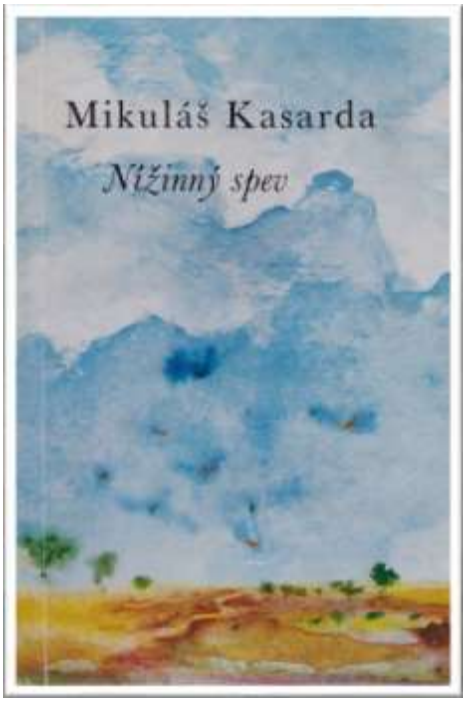

Nížinný spev (1985)

Zápočet (1990)

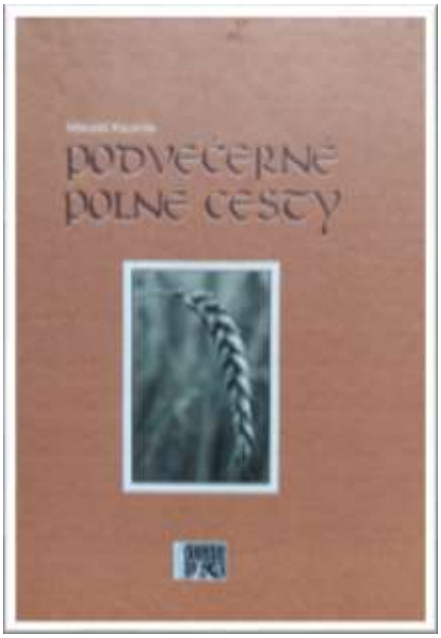

Podvečerné poľné cesty (1999)

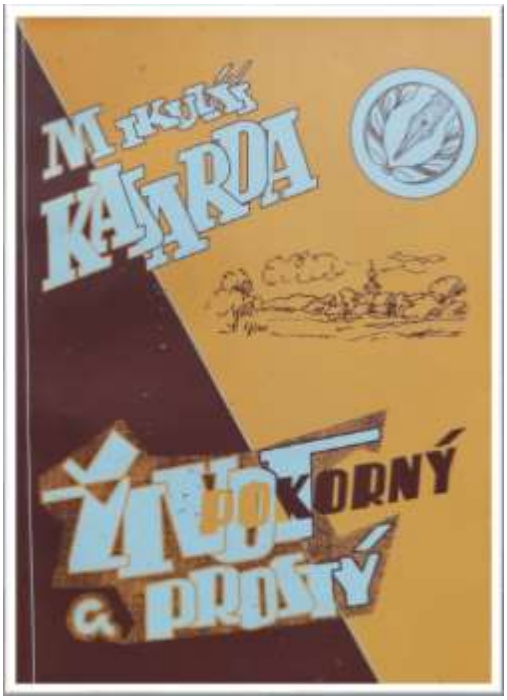

Život pokorný a prostý (2006)

Mikuláš Kasarda pri preberaní Ceny Košického samosprávneho kraja (2012) za celoživotné pôsobenie v slovenskej poetickej tvorbe.

„Byť aspoň trochu užitočný. Dobrým slovom. Úsmevom. Niekomu obuv zaviažeš a ku kolenám kľakáš. Niekomu bránku otvoríš a ideš posledný. Vždy nás niekto potrebuje. Aj mŕtvi potrebujú živých. Potrebujú aj naše odpustenie aj naše modlitby.

Nepotrebujem na hrob mohyly
a verše moje slávu publika.
Ak dali čo len kvapku posily
v tých časoch zlých, to stačí pre básnika.“

Mikuláš Kasarda

„Odprevaď ma takou tichou básňou
ako vody liptovského jazera.“

Zápočet 1990

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Básnik Mikuláš Kasarda stál roky za katedrou sečovského gymnázia. Online. Korzár: Zemplín. 2015. Dostupné na: https://korzar.sme.sk/zemplin/c/basnik-mikulas-kasarda-stal-roky-za-katedrou-secovskeho-gymnazia. [cit. 2025-12-08].

Kasarda, Mikuláš. Online. Encyklopaedia Beliana. 2017. Dostupné na: *https://beliana.sav.sk/heslo/kasarda-mikulas.[cit. 2025-12-08].*

Mikuláš Kasarda. Online. Slovenské literárne centrum. c2003-2025. Dostupné na: *https://www.litcentrum.sk/autor/mikulas-kasarda. [cit. 2025-12-08].*

Mikuláš Kasarda. Online. Slovenská knižnica: Portál ku katalógom a zbierkam slovenských knižníc. c2008-2014. Dostupné na: https://chamo.kis3g.sk/search/query?term_1=kasarda+mikul%C3%A1%C5%A1&theme=system. [cit. 2025-12-08].

Mikuláš Kasarda. Online. ε epsilon. Dostupné na: https://epsilon.sk/osobnosti/mikulas-kasarda.html. [cit. 2025-12-08].

Mikuláš Kasarda sa narodil. Online. Školská knižnica SG ŽP a a SSOŠH ŽP. 2013. Dostupné na: https://kniznica-sgzp.webnode.sk/news/mikulas-kasarda-sa-narodil/. [cit. 2025-12-08].

TASR. *Zomrel zemplínsky básnik Mikuláš Kasarda*. Online. Korzár: Zemplín. 2013. Dostupné na: https://korzar.sme.sk/zemplin/c/zomrel-zemplinsky-basnik-mikulas-kasarda. [cit. 2025-12-08].

Zemplínske leto 1968 (Mikuláš Kasarda). Online. Postoj. 2016. Dostupné na: https://www.postoj.sk/17576/zemplinske-leto-1968-mikulas-kasarda. [cit. 2025-12-08].

Zomrel zemplínsky básnik Mikuláš Kasarda. Online. Teraz.sk: Spravodajský portál Tlačovej agentúry Slovenskej republiky. 2013. Dostupné na: https://www.teraz.sk/import/basnik-mikulas-kasarda-umrtie/53188-clanok.html. [cit. 2025-12-08].